

S. VI / pi

PODKARPACKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W RZESZOWIE

S. VI – 0932 – 10 / 10



PODKARPACKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Rzeszowie
Wydział Polityki Społecznej

Data Wpływu 21-10-2010

SP10037

L dz podpis

P R O T O K Ó Ł

kontroli problemowej w zakresie stanu utrzymania obiektów grobownictwa wojennego oraz określenia potrzeb remontowych przeprowadzonej w dniu 11 października 2010 r.

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Gminy w Stubnie, 37-723 Stubno. Kierownikiem kontrolowanej jednostki jest p. Janusz Słabicki – Wójt Gminy, pełniący tę funkcję od 2002 roku.

Kontrolę przeprowadziła Barbara Uliasz – starszy specjalista w Wieloosobowym stanowisku ds. ochrony dziedzictwa narodowego i spraw organizacyjnych, na podstawie upoważnienia Wojewody Podkarpackiego z dnia 6 października 2010 r. znak: S.VI-0939-6-13/10 oraz delegacji nr 705/10 wystawionej przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

Zakres przedmiotowy kontroli: stan realizacji zadań w zakresie opieki nad obiektami grobownictwa wojennego.

Kontrolą objęto okres od poprzedniej kontroli, przeprowadzonej w 2005 roku.

W toku kontroli uczestniczył i udzielał informacji p. Andrzej Kilar – Inspektor. W trakcie kontroli dokonano lustracji cmentarzy wojennych z okresu I wojny światowej zlokalizowanych na terenie gminy, w miejscowościach: Stubno, Starzawa i Kalników.

Ustalono:

1. Cmentarz w Stubnie znajduje się w centrum miejscowości, jest to ziemny teren pozbawiony śladów pochówków, otoczony metalową siatką. W centrum ustawiony jest betonowy obelisk z metalową tablicą o treści: CMENTARZ WOJENNY W STUBNIE Z OKRESU I WOJNY ŚWIATOWEJ TU SPOCZYWAJĄ ŻOŁNIERZE WIELU NARODÓW POLEGLI W LATACH 1914 – 1918. Teren w większości porośnięty tujami i nielicznymi drzewami.
2. Cmentarz w Starzawie znajduje się w lesie obok miejscowości. Na cmentarzu znajdują się zbiorowe mogiły w formie ziemnych wałów, na których umieszczone są kamienne tablice z nazwiskami bądź narodowością pochowanych. Przez środek cmentarza wiedze szeroka ziemna aleja, w której centralnej części ustawiony jest wysoki, betonowy obelisk

z metalową tablicą o treści: CMENTARZ WOJENNY W STARZAWIE Z OKRESU I WOJNY ŚWIATOWEJ TU SPOCZYWAJĄ ŻOŁNIERZE WIELU NARODÓW POLEGLI W LATACH 1914 – 1918. Przed pomnikiem umieszczona jest betonowa płyta z tablicą o treści: ŻOŁNIERZE WSZYSTKICH NARODÓW Z LAT 1914 – 1918 PRZENIESIENI Z NAKŁA NA CMENTARZ W STARZAWIE. Pochowano tutaj szczątki 52 nieznanych żołnierzy ekshumowanych w 1998 roku z likwidowanego cmentarza wojennego. Całość otacza ogrodzenie w formie drewnianego płotu na betonowych słupkach. Wejście przez dwuskrzydłową furtkę ustawioną na szczycie niskich schodów. Cmentarz porośnięty wysokimi drzewami.

Wokół pomnika głównego i częściowo na grobach żołnierskich zlokalizowanych jest kilka współczesnych nagrobków, ustawionych na miejscach spoczynku mieszkańców Starzawy, którzy zostali tutaj pochowani w ciągu ostatnich kilkadziesiąt lat. Istnienie tych grobów jest złamaniem przepisów regulujących problematykę cmentarzy wojennych oraz ochrony obiektów zabytkowych. Sposób ich usytuowania i urządzenia rażąco łączy się z estetyką cmentarza wojennego.

Z lewej strony do cmentarza przylega niewielki plac ziemny, na którym ustawiona jest współczesna kaplica cmentarna i trzy nagrobki osób cywilnych zmarłych w ostatnich latach.

3. Cmentarz w Kalnikowie znajduje się na obrzeżach miejscowości, w przysiółku Zagroble. Na obiekcie, w całości otoczonym metalową siatką na słupkach, znajdują się ziemne mogiły zbiorowe w formie niskich wałów. Na linii przecięcia alejek cmentarnych ustawiony jest pomnik centralny w formie betonowej płyty zwieńczonej wysokim, metalowym krzyżem. Na płycie umieszczona jest odlewana tablica o treści: CMENTARZ WOJENNY W KALNIKOWIE Z OKRESU I WOJNY ŚWIATOWEJ TU SPOCZYWAJĄ ŻOŁNIERZE WIELU NARODÓW POLEGLI W LATACH 1914 – 1918. Teren porośnięty licznymi drzewami, wzdłuż alejek nowe nasadzenia drzewek iglastych. Na ziemnych grobach przylegających do głównej alei znajdują się kamienne tablice z nazwiskami lub narodowością pochowanych (w przypadku żołnierzy niezidentyfikowanych). Według informacji pracownika gminy tablice zostały przeniesione podczas ostatniej konserwacji cmentarza. Trudno określić gdzie znajdowały się oryginalnie. Na brzegu (od strony alei) większości mogił ustawione są niewielkie kamienne słupki z wrytymi numerami. Trudno obecnie określić co symbolizują, gdyż numery są kolejne i trzycyfrowe a na cmentarzu znajduje się tylko czterdzieści osiem mogił zbiorowych.

Wnioski:

1. Cmentarz wojenny w Stubnie wymaga przeprowadzenia prac remontowych. Należy:

- oczyścić teren cmentarza z nadmiernie rozrosłych i nieestetycznych tui i innych zakrzaczeń,
- dokonać konserwacji zieleni wysokiej,
- wykonać nowe ogrodzenie, w formie zabezpieczającej cmentarz przed wchodzeniem na jego teren zwierząt gospodarczych z sąsiedniej posesji,
- przeprowadzić kompleksową konserwację pomnika centralnego z zachowaniem jego obecnej formy,
- ustawić tablicę informacyjną określającą charakter obiektu.

2. Cmentarz wojenny w Starzawie znajduje się w stosunkowo dobrym stanie technicznym. Remontu wymaga ogrodzenie, które należy odtworzyć na wzór istniejącego. Ponadto:

- w porozumieniu z rodzinami pochowanych należy dokonać ekshumacji cywilnych pochówków znajdujących się na terenie cmentarza wojennego, szczątki wraz z nagrobkami powinny zostać przeniesione na ziemny teren przylegający do współczesnej kaplicy cmentarnej; powstałą kwaterę cywilną należy w sposób trwały oddzielić od pochówków wojennych.
- przeprowadzić konserwację kamiennych tablic nagrobnych ustawionych na mogiłach żołnierskich, należy pogłębić istniejące napisy a następnie dokładnie oczyścić kamień z zabrudzeń, ostatnim elementem powinno być zaimpregnowanie kamienia preparatami zapobiegającymi jego ponownemu zarastaniu mchem.
- przy drogach dojazdowych do cmentarza ustawić tablice kierunkowe a przy samym obiekcie tablicę informacyjną.

3. Cmentarz w Kalnikowie dobrze zachowany, wymaga prac konserwacyjnych, należy:

- oczyścić teren cmentarza z nieestetycznych i uschłych drzewek,
- przeprowadzić konserwację płyty pomnika centralnego,
- zinwentaryzować zachowane kamienne tablice nagrobne,
- przeprowadzić konserwację kamiennych tablic nagrobnych, należy pogłębić istniejące napisy a następnie dokładnie oczyścić kamień z zabrudzeń, ostatnim elementem powinno być zaimpregnowanie kamienia stosownymi preparatami, tablice uszkodzone należy dokładnie skleić,
- przy drogach dojazdowych do cmentarza ustawić tablice kierunkowe a przy samym obiekcie tablicę informacyjną.

4. Na wszystkie opisane wyżej działania gmina może uzyskać wsparcie finansowe z budżetu Wojewody na 2011 rok, pod warunkiem przygotowania stosownej dokumentacji. Przede wszystkim dotyczy to opracowania kosztorysów / zestawień środków, ilustrujących na co wnioskowane środki zostaną przeznaczone. W związku z faktem, że planowane prace nie przewidują zmiany kształtu żadnych elementów cmentarzy nie ma potrzeby tworzenia projektów architektonicznych.
5. Pracownik prowadzący problematykę cmentarnictwa wojennego jest dobrze zorientowany w lokalizacji i stanie zachowania cmentarzy wojennych istniejących na terenie gminy. posiada stosowny zapis w swoim zakresie czynności

Na tym czynności kontroli zakończono Protokół kontroli sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje jednostka kontrolowana.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206):

Kierownik jednostki kontrolowanej parafuje na każdej stronie oraz podpisuje protokół kontroli w terminie 7 dni od momentu jego otrzymania. Kierownikowi przysługuje przed podpisaniem protokołu prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń, co do ustaleń zawartych w protokole w terminie 7 dni od otrzymania protokołu. Kierownikowi przysługuje również prawo odmowy podpisania protokołu kontroli, przy złożeniu w terminie 7 dni od jego otrzymania pisemnych wyjaśnień w sprawie odmowy.

O wynikach kontroli poinformowano pracownika na stanowisku, na którym przeprowadzono kontrolę.

URZĄD GMINY
w STUBNIE
37-723 Stubno
tel./fax (016) 735 40 04
NIP 795-16-85-739

W O J T

mgr Janusz Ślabicki

(Podpis Kierownika jednostki kontrolowanej)

Zrenow dnia 2010-10-13
/miejscowość/

Barbara Ellison
(Podpis Kontrolującego)

Stubno dnia 2010-10-13
/miejscowość/

Osoba uczestnicząca w kontroli :

[Signature]